

CSIKI LAPOK

POLITIKAI HETILAP
ÉS CSIKVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: György Jakab M. utóda könyvkereskedése, hová a lapszellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések s előfizetési díjak is küldendők.	Megjelenik a lap Minden Szerdán. Kéziratok nem adatkak vissza.	FELELŐS SZERKESZTŐ Dr. FEJÉR ANTAL, CZUVÉD.	Nyitótéri czikkelt soronként 40 fillérért közöltetnek. Egyes lap ára 20 fillér.	Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legolcsóbban számítatnak
--	---	--	--	---

A fogyasztási adók csökkentése.

Minél jobban növekednek a műveltség arányainak terjedésével az államba helyezett igények, annál fontosabb szerepük van az adóknak az államháztartásban.

Miután az állam, előre haladott viszonyok között, lételet polgárainak gazdasági szolgáltatásai nélkül nem biztosíthatja, jogosan megkövetelheti, hogy fenntartásához ereje és képessége arányában valamennyi állampolgár hozzájáruljon. Ennél fogva az adóztatás, tekintet nélkül az államtól vett szolgáltatokra s az állam fennállásából az egyesekre háruló előnyökre, általános polgári kötelesség.

Természetes dolog azonban, hogy ezen általános polgári kötelesség bizonyos határok közé van szorítva és semmi esetben sem terjedhet túl a polgárok szolgáltatási képességén. Ebből kifolyólag tehát nyilván való, hogy az állam adóztatási joga korlátozott. Az államnak tudvalevőleg egyik főcélja: a vagyonbiztonság előmozdítása s az általános jólét fejlesztése. Minthogy pedig az adóztatás a nemzeti jövedelem egy részének elvonása az állampénztár javára, az olyan adó a mely nem törődik a polgárok vagyon biztonságával és gazdasági érdekeivel, hanem önkényűleg ott és annyit vesz, a hol és a mennyit talál, közel foghatólag az állam egyik legfőbb céljába ütközik. Az adóztatási jog tehát legfeljebb csak addig a határig terjeszhető ki, a melyen túl az egyes gazdaságok romlása bekövetkeznék.

Mindazon adók közül, melyek ma napság az adózó polgárok vállaira súlyos teherként ránehezkednek, talán legigazságtalanabb a fogyasztási adó, melyet sehol az egész világon nem kultiválnak

ugy, mint Magyarországon, mert már régen kimutatott dolog, hogy a fogyasztási adó csaknem egész súlyával a legszegényebb emberekre nehezkeedik. A legszükségesebb mindennapi cikkekre kivetett adókat a legkeservebben a legalsóbb néposztályok érzik meg, ezek által épen a legkisebb jövedelemmel rendelkező apró emberek egzisztenciájára van veszélyeztetve. Az egyes fogyasztásra szánt cikkeknek ez a megdrágítása idézte elő azt, hogy ugyan az a bér ma kevesebbet ér, mint tíz és néhány évvel ezelőtt s mivel a munkabéreket a mi viszonyaink szerint megfelelően fokozni nem lehetséges, beállott az el nem maradó elégtelenség és a társadalmi ellentétek kiélesülése.

Más államokban, különösen az Egyesült-Államokban és Angliában, mely államok jövedelmeik java részét a vámokból és fogyasztási adókból kapják, ezeknek emelkedésével emelkedett a kereset és a munkabérek is. Ilyenformán aztán az állam követeléseit szüntelen elviselhetők lettek s nem idézték elő azt a szomorú eredményt, mint itt mi nálunk, a hol a dolog ellenkezőleg történt, a kereset és munkabérek csökkenése s ezen apadó keresetből kell fedezni a dráguló fogyasztási cikkek árát.

A szükséges fogyasztási cikkek még jobban megdrágítják, azok árát jelentékenyen növelik a nap nap mellett szaporodó kártekek is. Mig azonban a fogyasztási adók benmaradnak az országban, a kártekek következtében felszaporodó milliók Ausztriába vándorolnak át és a magyarok, a magyar ipar ellenségeit gazdagítják.

Rájöttek már erre a legmagasabb körökben is s még mielőtt a bajok tovább is elhatalmasodnának, kötelességüknek érzik azok okát elhárítani és

komolyan segíteni akarnak a fogyasztási adók káros következményein.

A só, a hus, a petroleum nem nélkülözhető, mindennapi fogyasztási cikkek, az okos és következetes adópolitika legegyszerűbb tétéleivel és elveivel ellentétben áll az, hogy ezeket a cikkek megadóztassák és adómenteseknek hagyjanak olyan fénytűzű cikkeknek, melyeknek fogyasztói vagyonosabb helyzetüknél, magasabb jövedelmüknél fogva az azokra kivetett pár százalékos adót aligha meg is érzékelik.

A mostani magyar kormány, mely az adóreformot programjába vette és az összeütlendő új országgyűlés elévülhetetlen érdemeket fog szerezni magának, ha megszabadítja a nemzeti terhelést attól a nyúgtól, mely ma a fogyasztási adók címén a munkás kezéket megkötöti és az általános termelést is nagy mértékben akadályozza. A fogyasztási adók csökkentésével az ipar fejlődésének egyik leglényegesebb akadálya lesz elhárítva, mert olcsóbbá teszi a munka erőt s így a termelést is.

Egy másik nevezetes eredménye lesz a fogyasztási adók csökkentésének a nemzet fizikai javulása is. A fogyasztási adók mérséklésével olcsóbbakká válnak az élelmiszerek különösen a hus s így még a szegényebb nép rétegeknek is módjuk lesz a jobb táplálkozásra, a minek kedvező hatása bizonyára nem fog elmaradni.

Az állami jövedelmekben a fogyasztási adók csökkentése folytán beálló apadást hogy miből fogják pótolni, az mindenesetre a legkörültekintőbb megfontolás tárgyát kell képezze. Némelyek ezen hiányt a szeszadó emelése által akarják pótolni. A szeszadó emelése különösen jóhatású lenne erkölcsi tekin-

tetből és a nemzeti egészség szempontjából is, mert az iszákosságot mindenestre korlátozná, de egyben hátrányos is lenne, mert népünk egy része a pálinka fogyasztást fölébe helyezi mindennek s képes inkább bármi egyébről lemondani, de a napi pálinkának mindenek felett ki kell járni. Tapasztalható ez mindenütt az országban, de különösen tapasztaljuk ezt itt a Székelyföldön, a hol akár ipari, akár mezőgazdasági munkát végez a munkás, a pálinka elmaradhatlan.

Tehát ha a munkabérek leszállítását vagy is inkább a napszám értékének emelkedését akarjuk elérni, akkor a fogyasztási adók csökkentése folytán beálló hiány fedezésére más objektumot kell keresni.

A fogyasztási adók itt a Székelyföldön is nagy súlytal nehezkednek a nép vállára s ennek káros következményei talán sehol olyan mértékben nem észlelhetők, mint épen itt nálunk.

Ujjonnan választott képviselőinknek a székelység nyomorának enyhítésére már az adóreform tárgyalásánál igen szép tér kínálkozik s ha mint törvényhozók annak idején oda fognak hatni, hogy a fogyasztási adók, ha nem is egészben eltöröltsenek, hanem nagyobb mértékben csökkentessenek, akkor nemcsak választóik bizalmára, hanem azok hálájára is érdemesek lesznek.

— **Az első ülés.** A képviselőház érvényben levő házszabályainak első szakasza szerint a képviselők „a megjelenésre törvény által engedett napok harmadikán délelőtt tíz órakor” gyűlnek össze a képviselőház ülésében. Ő felsége, mint tudva van, folyó hó 24-ére hívta össze az országgyűlést. Ezekből következik, hogy az új képviselőháznak október 26-án délelőtti 10 órakor lesz az első ülése.

A „CSIKI LAPOK” TARCZÁJA.

A zöld függöny.

Lőrincz ur már kissé koros. Sőt már koros volt akkor is, mikor ezelőtt körülbelül három évvel, rettentően megunva sivár özvegyi otthonát — másodszer is megházasodott elvévén egy hajdani iskolatársának legfiatalabb leányát, a ki tizenkilenc évet számlált ez időben s viruló kicsattanóan piros orcák s pajkos fényben csillogó fekete szemek felett rendelkezett.

Lőrincz ur valamennyire érezte blüncös voltát, mikor ezt a vakmerő, és az ötvenhét évéhez sehogysem illő lépést megselekedte.

Hanem, mivel az emberek mindennemű körülményei között az életnek, találnak a maguk részére mentésget: Lőrincz ur lelkiismeret furdalásai sem tartottak sokáig s csakhamar megvizsgálatódtak.

Mert így okoskodott. Igaz, hogy már nem fiatal, hogy kissé kopasz, sőt esős időben, az őszi nedves időjárásakor pedig állandóan eszós bántalmakban is szenved, melyek folytonos, szabályszerű nyögéare és jajgatásra készítik, a mi nem éppen kellemes egy fiatal feleségre nézve. Amde a nyögésekhez, éppen mivel azok állandóak és szabályszerűek, könnyen hozzá lehet szokni. Aztán meg tömérdek Lőrincz ur azon előnyeinek a száma, mely néhány hátrányával szemben áll.

Mindenek előtt Lőrincz ur jó módu, sőt nem csak jó módu, de lehet mondani gazdag is. A fővárosban egy háza van, a vidéken egy kis földbirtoka, Balatonfűrednél pedig nyaralója. Lőrincz ur nevének tehát alig lehet olyan kívánsága, mit a férjúrur ne teljesíthetne.

Lőrincz ur szilárdan fel is tette magában, hogy nevének minden kívánságát teljesíteni

fojga és pedig készséggel és örömmel. Így aztán a mit a fiatal asszonyka elveszt a réven, megnyeri a vámon.

Szóval nyugodt, boldog és kedves lesz az ő családi életük a köztük tátongó körülönség szédületes mélysége dacára is.

Lőrincz ur csakugyan jól számított.

A tenfentesek, házbajárok állítása szerint, házasságukat csakugyan nem zavarta semmi, kölcsönösen szerették egymást, a mint az békés házas társakhoz illik. Sőt az asszonyka némi hálával is viseltetett Lőrincz ur iránt, a ki vele szemben valóságilag a nagylelkűségnek legmagasabb fokára emelkedett.

Az asszonykának nem volt kívánsága, a mit Lőrincz ur megtagadott volna. Pedig e kívánságok között voltak tulszesélyesek is. Lőrincz ur azonban ezeken is csak mosolygott s szó nélkül teljesítette őket.

Egy napon, éppen az ebédől keltek fel, midőn az asszonyka így szólt:

— Lőrincz!

Lőrincz ur édeskés mosolylyal fordult feleje:

— Parancsolj valamint kedvesem?

Az asszonyka kedvetlenül vont vállat:

— Oh, nem!... Nem parancsolok, de kérem akarjak valamire....

Nos?

— A nappali szobám ablakfüggőnyei kissé kopottak nem vettek még észre?

— De igen.... Ujakat vegyünk?

— Igen? De tudod minőket? Zöld függőnyöket szeretnék. Tengerzöld színűeket....

— Tehát zöld függőnyöket fogunk venni! — hagyta helyben Lőrincz ur rendíthetetlen flegmával.

— Oh, de nem közönséges zöld színűeket... Egészen különös zöld színű az, a mit én szeret-

nék.... Magam is kerestem már boltokban, de nem találtam.... Valahol láttam én ilyen függőnyöket.... A napokban. Hol is?... Valóban nem emlékszem már rá.... Valami ismerősüknél....

— Hm! De kinél?

— Nem tudom. Igazán nem tudom. De te majd kifürkészed azt kedvesem. Fölkeresed összes ismerőseinket. Valahol majd csak meglátod ezeket a függőnyöket s azután ilyenekkel lepsz meg.... Ugy e kedves Lőrinczem megteszed?... A kedvemért... Igaz, hogy szeszélyes kissé ezen kívánság, de lásd, nem tehettek róla. És te olyan jó vagy.... Oh, bizonyos vagyok benne, hogy nem tagadod meg kérésemet!...

S mig ezeket mondta, megsimogatta Lőrincz ur gyér fürteit.

És mit nem tett volna meg Lőrincz ur ilyen simogatásért?

Lőrincz ur még az nap nyakába vette a várost.

Felkereste barátait, a felesége barátnőit, meglátogatta mindazon ismerőseit, a kinél valaha is voltak, de mind hasztalan! A zöld függőnyöknek sehol semmi nyoma.

Ekkor rávetette magát az üzletkekre. Minden délben egész nyáláb zöld posztólarabot vitt haza, mind különböző színűeket.

És az asszonyka mindegyikre csak azt mondta:

— Nem, nem!... Ez sem, ez sem, ez sem... És örökké csak, ez sem.

Lőrincz ur már-már kétségbeesett.

Vajjon hol láthatta a felesége azokat a függőnyöket? Egy napon, mikor már csaknem minden reményről letett, bus komoran sétált fel s alá az utcákon. Eközben egy inczinczi miniszteri segéd fogalmazócskával hozta össze a véletlen, a kit jól ismert, s a ki több ízben volt is nála ebéden. A fogalmazócska vig fü volt, bajszkáját hetykén kipödörve hordta, s

örökösen mosolygott, a melyért, Lőrincz ur ugy emlékezett, hogy a felesége kiválóan kedvelte ezt az embert.

Örömmel üdvözölték egymást, s ezután természetesek következtek a kölcsönös sablonzerű kérdések:

— Honnan jön, hová megy?

Lőrincz ur bevallotta, hogy ő bizony czél nélkül kóborol.

A fogalmazócska erre vigan kiállott fel:

— Oh, hisz ez pompás! Így meglátogat legalább engem. Itt lakom éppen a közelben. Alig néhány lépés az egész. Tegnap konyakom érkezett. Egy barátom küldte Párisból. Megkóstoljuk legalább egyült. Gyomorerősítőnek pompás lesz!

És Lőrincz ur ráállt. Együtt léptek be a fogalmazócska garzon lakásába.

Itt azonban nagy meglepetés érte Lőrincz urat. A mint ugyanis a szobába lépett, a ablakokat eltakaró sajtáságos zöldszinű függőnyre esett a tekintete. Nyugtalanokdni kezdett, folyton fészkelődött.

Valami gyanu érelődött meg benne.

S hogy ennek az alaposágáról vagy alaptalanságáról meggyőződjék, nem tágitott addig, mig abból a zöld függőnyből titokban le nem metszett egy darabkát.

Aztán elbucszott és rohant haza.

Diadallal mutatta a zöld függőnydarabot:

— Ez az?

Az asszonyka tapzolni kezdett:

— Ez, ez!... Ezt láttam.... Igen, igen....

Ez kell nekem!

És a szorakozott kis asszonyka még máig sem tudja, hogy Lőrincz ur miképpen szedte fel szarvait, s mi indította őt arra, hogy vállpört kezdjen.

— Az összeférhetetlenségi törvény életbeléptetése. A folyó esztendő tavaszán alkotott 1901. évi XXII. törvényozikkely az összeférhetetlenségről ekként rendelkezik 30-ik szakaszában: Jelen törvény a jövő országgyűlés megnyitásának napján lép életbe a egyidejűleg az 1875. évi I. törvényozikkely (a régi összeférhetetlenségi törvény) hatályát veszti. A mint ebből a törvényozikkelyből kitetszik, a mai napon még a régi, az alaposan megreformált inkompatibilitási törvény van érvényben, az új pedig csak nemrég lefolyt oly sok küzdelemnek az eredménye, ez idő szerint még csak írott betű. Az új országgyűlés megnyitása lesz az az emlékező nap, a melyen saigoru rendelkezései életbe fognak lépni. A megnyitás napjának, helyes és az alkotmányunk leginkább megfelelő értelmében, az országgyűlést ünnepiesen megnyitó királyi trónbeszédeknek a napját kell vennünk. Még nincs ugyan véglegesen megállapítva, de igen valószínű, hogy vasárnap, október 27-én fogja a király megnyitó trónbeszédét elmondani. Ezen a napon lép tehát az új összeférhetetlenségi törvény is életbe.

— A kereskedelmi törvény reformja. Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter az igazságügyminiszterrel egyetértőleg elhatározta, hogy a kereskedelmi törvénynek a cégbejegyzésre vonatkozó intézkedéseit módosítani fogja. Erre az a számtalan visszaélés adott okot, a melyet a kereskedők a cégbejegyzés ellenőrzésének hiányossága miatt üztek. A tervezet szerint a cégek az illetékes iparhatóságok által lennének összeírandók. Azokat, a kik az iparhatóságok előtt igazolják, hogy bevannak jegyezve, annak igazolására szólítják fel, hogy a bejegyzett cégnek tulajdonosa vagy cégvezetője életben van-e. Az eljárás eredményei pontos jegyzékbe foglalják és az illetékes törvényszékhez terjesztik fel. A törvényszék-nél az egyes iparhatóságok jegyzékét összehasonlítják a cégjegyzékkel és ha olyan változásokat észlelnek, a melyek a cégjegyzékben bejegyezve nincsenek, a pótlásokra vonatkozólag azonnal meg kell tenni a szükséges intézkedéseket. A visszaélések megállítására azok, a kiknek üzletük van, de cégük bejegyezve nincs s a bejegyzésre az 1875. évi XXXVII. törvényozikkely értelmében kötelezve vannak, valamint azok a cégek, a melyek az iparhatóságok jegyzékében elő nem fordulnak s e szerint már megszűntek, a cégjegyzékből hivatalból töröltetnek. A tervezet az iparhatóságok feladatává teszi, hogy minden újabb kiadandó iparigazolványról és a kereskedők személyében vagy üzletében előfordult változásról részletes, pontos jelentést tegyenek az illetékes törvényszéknek, a mely a szükséges bejegyzésekről hivatalból intézkedik.

— Az új képviselőház korelnöke. A legutóbbi képviselőházak megnyitására, mint tudva van, Janicsári Sándor, a ház „agá”-ja viselte volt a korelnöki tisztséget s mellette ott állott tartalékban Nákó Kálmán gróf, — kire egyébként a magyar delegáció ülészakain hárult a korelnöki teendők végzése. A mostani országgyűlésre egyikük sem kapott mandátumot s ennél fogva új korelnököt kell keresni az idősebb új képviselők közül. Ott volna ugyan az öreg Madarász József, eddig is, most is a ház legidősebb tagja, de őt tudvalevőleg közjogi skrupulusok meggátolták eddig, s valószínűleg most is akadályozni fogják abban, hogy a képviselőket a budai várba, a király elé vezethesse. Szó volt, mint leendő korelnökről, Ivánka Zsigmondról is, a korponai választás eredménye azonban halomra döntötte ezt a kombinációt is. Ily körülmények közt a kormány lesz kénytelen kifürkészni, hogy az új képviselőháznak ki a legidősebb s mint ilyen a korelnöki tiszteletére hivatott tagja. Hír szerint Fabiny Teofil lesz az új képviselőházban a korelnök.

Politikai affér.

A képviselő választásokból kifolyólag a „Magyarország” című politikai napilap folyó hó 9-iki számában Lázár Pál, a csik-karczfalvi kerület volt Ugron párti jelöltje tollából heves cikk jelent meg a megválasztott képviselő, dr. Fejér Antal ügyvéd ellen. E cikkben foglalt sértő kifejezésekért dr. Fejér Antal táviratilag elégtételt kért dr. Bocskor Béla és dr. Eröss Vilmos által Lázár Páltól, ki megbízottait Asbóth Jenő és Zlinszky István személyében meg is nevezte, hajlandónak nyilatkozván mindennemű lovagias elégtétel adására.

Lázár Pál megbízottai dr. Fejér Antal budapesti segédeivel dr. Györfly Gyula és Graef Endrével f. hó 13-án az Országos Kaszinó helyiségében találkoztak, hol a nézetek s félreértések

kölcsönös tisztázása után az ügy teljes elintézéséről a következő jegyzőkönyvet vették fel:

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapesten 1901. október 13-án az Országos Kaszinóban, a Lázár Pál és dr. Fejér Antal urak között felmerült lovagias ügyben.

Dr. Györfly Gyula országgyűlési képviselő és Graef Endre m. kir. honvéd százados urak, mint dr. Fejér Antal ur megbízottai az ő nevében kijelentik, hogy a „Csiki Lapok” 38. számában „Választási mozgalmak” czime alatt azon megjegyzése, miszerint Lázár Pál urról Fényfy Kálmán azt híreszteli, hogy neve az előtt Löwy volt, dr. Fejér Antal tudomása és akarata nélkül került a fenti lapba, a mit dr. Fejér Antal ur, annál is inkább sajnál, miután a „Magyarország” 239. iki számából tudomásul vette, hogy Lázár Pál ur családja őt idők óta Lázár nevet viselt.

Kijelentik továbbá hogy azon híresztelés, mintha Lázár Pál ur azért lépett volna vissza a csik-karczfalvi kerület jelöltségéről, mert dr. Fejér Antal őt kifizette, — nem eredt dr. Fejér Antal urtól és ő maga is hazug, rágalmazónak nyilvánítja azt, a ki Lázár Pál urról ily alávaló hazugságokat állít és terjeszt.

Pennai nyilatkozat megtétele után Asbóth Jenő és Zlinszky István urak, mint Lázár Pál megbízottai, ennek nevében kijelentik, hogy Lázár Pál ur, — dr. Fejér Antal ur által tett fenti nyilatkozat alapján visszavonja a „Magyarország” 239. számában a „csik-karczfalvi kerület választóihoz” czimmel közzétett levélben dr. Fejér Antal ur személyére vonatkozó sértő megjegyzéseit.

Alulírottak az ügyet a lovagiaság szabályai szerint ezennel elintéztnek jelentik ki.

Budapesten, 1901. évi okt. 13-án.

Asbóth Jenő s. k. Zlinszky István s. k. Lázár Pál megbízottai.

Györfly Gyula s. k. Graef Endre s. k. Dr. Fejér Antal megbízottai.

A választások mérlege.

E hónap 10-én volt az országgyűlési képviselő választásokra kitűzött időszak utolsó napja s eddig a napig a választások mind a 413 kerületben lezajlottak. 23 kerületben egyik jelölt sem kapván abszolút többséget, pótválasztás leendő; 2 kerületben a választást fel függesztették, 388 kerületben pedig a választás tényleg megejtetett. Az eredmény a következő:

Szabadelvi	263
Kossuth-párti	75
Néppárti	20
Ugron-párti	11
Párton kívüli	13
Nemzetiségi	5
Demokrata	1
Összesen	388

A választásoknál legtöbb kerületet nyert a Kossuth-párt, a mennyiben hódított 30 kerületet, a régiékből veszített 10 kerületet, nyeresége 20 kerület.

A néppárt nyert 10 kerületet, veszített 5 kerületet, nyeresége 5 kerület.

Az Ugron-párt nyert 7 kerületet, veszített 3 kerületet, vesztesége 4 kerület.

A szabadelpárt daczára annak, hogy most is igen nagy többséggel került ki a választásokból mégis legtöbbet veszített. Hódított ugyanis 17 kerületet, veszített 55 kerületet, vesztesége 48 kerület.

Pótválasztások lesznek:

Budapest IX.—X. kerület. Hock János (sz. p.) és Springer János (sz. p.) között.

Bakán: Darányi Ferencz (n. p.) és Berger Ignác (sz. p.) között.

Bain: Hrabovszky József (n. p.) és Apponyi Gyula (sz. p.) között.

Csenger: Nagy Béla (sz. p.) és Luby Béla (K. p.) között.

Dárda: Kiss Emil (sz. p.) és Herman Ottó (K. p.) között.

Dorog: Szaczellári György (sz. p.) és Perczel Béla (n. p.) között.

Debreczen III. kerület: Dobieczyk Sándor (sz. p.) és Varga Lajos (K. p.) között.

Fülöpszállás: Thaly László (U. p.) és Csavolszky Lajos (K. p.) között.

Gyula: Bodoky Zoltán (sz. p.) és Bartha Miklós (U. p.) között.

Kecskemét, alsó kerület: Nagy Mihály (sz. p.) és Rapcsányi István (K. p.) között.

Kecskemét, felső kerület: Szeles József (sz. p.) és Kovács Pál (K. p.) között.

Köbölkút: Kobek István (sz. p.) és Szander Károly (K. p.) között.

Letenye: Szüllő Géza (U. p.) és Csesznák József (sz. p.) között.

Mezőkövesd: Brezovay László (sz. p.) és Kálmán Károly (n. p.) között.

Nagy-Károly: Domahidy Elemér (sz. p.) és Báthori István (n. p.) között.

Nagymarton: Degen Gusztáv (sz. p.) és Tálás István (n. p.) között.

O-Becse: Grünbaum Pál (sz. p.) és Rádanovics György (sz. p.) között.

Peér: Forster Géza (sz. p.) és Jankovics Gyula (n. p.) között.

Székelyhíd: Molnár Ákos (K. p.) és Szunyogh Zsigmond (sz. p.) között.

Szentes: Molnár Jenő (U. p.) és Tasnady Antal (K. p.) között.

Tab: Nesi Pál (K. p.) és Ugron Ákos (U. p.) között.

Vágycse: Horváth József (n. p.) és Emmer Kornél (sz. p.) között.

Vác: Bossányi György (n. p.) és Gajary Géza (sz. p.) között.

Elhalasztott választások:

Pinczehelyen: Rátkay László (K. p.) és Szűcs József (U. p.)

Stomfán: Komlósi Ferencz (sz. p.) és Trubinyi János (n. p.) voltak a jelöltek, előbbi helyen az új választás e hó 16-án, az utóbbin e hó 24-én történik.

Magyarország számokban.

Augustus hóról.

A központi statisztikai hivatal a napokban adta ki jelentését, melyben a folyó évi augusztus havára vonatkozó statisztikai adatok vannak egybegyűjtve.

A népességi mozgalmat illetőleg a következő adatokat közli: 1901. augusztus havában a magyar korona országában élve született: 61773 gyermek, ezzel szemben történt 37432 halálozás s így a népesség természetes szaporodása 24341.

Megdöbbentő és végtelenül szomorú azon elvitathatlan tény, melyet a rideg számok olyan kérlelheterül tárnak elénk, hogy a 37432 halálozás közül 20562 a 7 esztendőnél fiatalabb gyermekekre esik. Iszonyú a pusztítás, a melyet a halál a 7 éven aluli gyermekek között véghez visz. Az a több, mint 20 ezer kicsiny koporsó, melyeket egy hónap leforgása alatt a földbe tettek, az a több, mint 20 ezer kicsiny fejfa, melyet az apró halmoscikk mellé felállítottak, nemcsak a halálnak a gyermekek feletti kegyetlenkedéséről beszél, hanem rámutat sok olyan hibára is, melyek az egész társadalmat de legfőbb mértékben a szülőket terhelik, mert bogy a halandóság a gyermekek között akkora, annak a szülők gondatlansága is egyik oka.

Augusztus hónapban legjobban szaporodott a népesség a tisztántúli kerületben, de ugyancsak ezen kerületben a halálozások száma is a legnagyobb volt.

Szaporodás tekintetében a vármegyék közül Csanadmegye, a városok közül Szabadka áll az első helyen. A szaporodás a megyék közül legkisebb volt Hontban, a városok közül Pécsen.

A halandóság legkisebbnek mutatkozott Békésmegyében, legnagyobb mértékben graszszált Beszterce-Naszód vármegyében.

Hatvanhárom községben a halálozások száma több mint ötlet multa felül a születések számát, sőt ezen községek közül hat olyan volt a melyekben egy gyermek se született egész hónap alatt, mindenikben azonban hatnál több halálozás történt.

A magyar koronához tartozó országokban augusztus hónap házasságot 6634-at kötettek, ezekből Horvátországra és Szlavóniára esik 705.

A házassági kedv az idén jóval nagyobb volt, mint a mult év ezen időszakában a mennyiben 1209 párral több lépett az oltár elé, mint a mult évi augusztus hónapban. Hogy ezen szép számot kitevő felesleggel a boldog avagy a boldogtalan házasságok száma szaporodott-e azt tudni egyáltalán nem lehet, mi azonban a jobbat hisszük.

Legtöbben szegődtek Himen alattvalójává a megyék között Ugócsában, a városok között pedig Szekesfejerváron. A házasság rózsálczáit legkevésbéen öltötték fel Hajdumegyében és a városok közül Hódmező-Vásárhelyen.

Az összes házasságokból végyes házasság volt 848 s ezek közül 24 esetben kötött házasság keresztény és zsidó vallású között.

A születendő gyermekek vallására kötött egyezségek arányszáma, mint mindig, ugy most is legjobban kedvez a római katolikusoknak, legkevésbé pedig a görögkeletieknek. A keresztény és zsidó házasságoknál 5 esetben történt megegyezés, három esetben a keresztény, két-tőben pedig a zsidó vallás javára.

A kivándorlási hajlam mellett a következő számok tesznek tanúságot.

Külföldre szóló utlevelet az anyaországban Fiumével együtt 6419-et Horvátországban és Szlavóniában pedig 2757-et tehát 1901. aug. havában összesen 9176-ot adtak ki.

Az utlevelek közül a legtöbb Amerikába szólott a hova az anya országból 2703-an, Horvát- és

Szlavon országból 1024-en szándékoztak kivándorolni. Így tehát az összes utlevelekből 3727 Amerikába szól.

Oláhországba 1047 magyar kért és kapott utlevelet.

A kivándorlási hajlam leginkább mutatkozott Zemplén vármegyében, a hol 786 utlevelet kértek, utána következnek: Szepes 476, Szeben 412, Ung 387. Sáros 321, Nagy-Küküllő 288, Háromszék 262, Csik 217 utlevéllel. A városok közül legelől áll Budapest 254 s utána mingyárt Páncsova 65 utlevéllel.

A megyei közigazgatási bizottság üléséről.

Csikszereida, október 14.

A közigazgatási bizottságnak Mikó Bálint főispán ur elnöke alatt tartott havi rendes ülése nem nagy érdeklődés mellett rövid lefolyású volt s azon a tagoknak alig fele jelent meg.

Egyéb iránt magának a gyűlésnek sem voltak valami fontos tárgyai s így azokkal hamar is végeztek.

A folyó ügyek közül először is a pénzügyminiszter azon válasz irata került felolvasásra, melyben arról értesítette a bizottságot, hogy az adóbehajtásokat a rossz termésre való tekintettel sem függeszthette fel, mivel az év nagyon előre haladt.

Több szent-mihályi érdekelt lakos által a kereskedelmi miniszter intézett s onnan megfelelő eljárás végett leadott azon kélelmemre, hogy a székelyvasutak „Lövészeti” állomásán utátjáró létesítmény a bizottság a kért utátjáró létesítmény engedélyezni véleményezte azon kikötéssel, hogy az átjárót a m. kir. állam vasutak a csatlakozó utat pedig az érdekeltek legyenek kötelesek fenntartani.

Dr. Fejér Antal, mint a szeredai állami elemi iskola gondnoka odaváló Veres Józsefnek az iskola közvetlen szomszédságában egy ház építésére kiadott engedély ellen felebeztven, a két egybe hangzó határozat ellen intézett folyamodásnak hely nem adatott.

Csik-pálfalvi Gál József és Csiszér Mártonnak az odaváló közbirtokosság többsége által a regálé összegnek a birtokosság között való felosztása tekintetében hozott határozat ellen intézett felebbezése elutasított.

Gyimes-Felsőlok község képviselőtestülete a posta hivatalnak a községben leendő meg-hagyásiért folyamodván, minthogy a kolozsvári posta- és távirtd igazgatóság értesítése szerint a postahivatalnak a pályaudvarra való áthelyezése kereskedelmi miniszter ur által elrendeltetett, a bizottság az általa tett javaslatnak megfelelően ezen intézkedés vissza vonását nem ajánlhatván, a kérest támogatás nélkül határozta az igazgatósághoz továbbítani.

Remetei Kajtár Ignácnak közvetlen a belügyminiszterhez intézett s onnan érdemleges határozat hozatal végett cselédbér megfizetését kimondó két egyforma határozat celeni felebbezése elutasított.

Nem különben elutasított Roth Albert tölgyesi lakosnak a Heim Simon részére első-foku hatóságilag kiadott s másodfokulag is jóváhagyott építési engedély elleni felfolyamodása, valamint jenőfalvi Paláncz Sándornak 4 frt 90 kr. cselédbér megfizetését kimondó két rendbeli határozat elleni felebbezése.

A Csik-Ujtusnádon ez évi augusztus hó 2-án megejtett iskolaszéki tagok választását a bizottság megsemmisítette és új választást rendelt el, s csak ha ez megtörténik és jogerőre emelkedik tölhető be az üresedésben álló tanítói állás.

A vallás- és közoktatási miniszternek azon leirata, melyben tudatja, hogy a jövő évtől kezdve a földmívelési miniszterrel egyetértőleg 12 új önálló gazdasági ismétlő iskola szervezését vette terbe oly községekben, a hol a helyi viszonyok legtöbb biztosítékot nyújtanak nem csak arra nézve, hogy ezen szervezendő iskolák a helyi érdekeket kielégíthetik, hanem arra is, hogy áldásos hatással lehetnek a közel vidék gazdasági fejlődésére, — élénk eszmecserét idézett elő, nevezetesen azon feltétel miatt, hogy ily iskolák szervezéséhez az illető községnek legalább 20 katasztralis hold jó minőségű s lehetőleg a község közvetlen közelében fekvő területet kell modern felszereléssel rendelkezésre bocsátania s gondoskodni az összes dologi szükségletekről, a szaktanító lakásáról, tanyeremről s a tanító évi 24 korona nyugdíjárulékát biztosítania kell.

Végül is a bizottság kimondotta, hogy habár örömmel fogadja a miniszter ezen intézkedését, de mert e vármegyében nem létezik oly község mely a kivitelre önjerejéből képes lenne, azért a tervezett iskoláknak állam költségen való felállítását feliratilag fogja kérni a kormánytól.

Végül Molnár József bizottsági tag terjesztett elő egy indítványt, melyben többoldalról felmerült azon panaszok folytán, hogy az italmérsi helyiségekben nagyon alacsony foku szesz árulatik magas áron, javasolta, hogy a bizottság tartasson vizsgálatot és a lakosság megkárosításával járó visszaélések megtorlásáról és kiküszöböléséről gondoskodjék.

A bizottság a javaslatot elfogadta, s a vizsgálatok megejtetésére és az eredmény jelentésére két tagját kiküldeni határozta.

Felhívás a kisgazda közönséghez.

Az erdélyrezi kis gazda közönség gazdasági ismereteinek a jelenkor követelményei szerinti gyarapítására a nagyméltóságú földművelésügyi miniszterium az Algyógyi m. kir. földmives iskolánál a tél folyamán, két egymásutáni időben gazdasági tanfolyamot rendeztet.

Az első tanfolyam tart november 1-től december 20-ig, a második január 5-től február 28-ig.

A téli gazdasági tanfolyamok célja, hogy a felnőtt gazda közönség, mely gazdaságát csak rövidbődőre hagyhatja el, az okoszerű gazdálkodással alapmereteiben oktatókat nyerhessen. A téli gazdasági tanfolyamra felvehető minden 18. évet betöltött földmivelő, ki irni, olvasni és a négy alapművellettel számolni tud, erkölcsi bizonyítvány felmutatása mellett, melyben az is igazolandó egyttal, hogy folyamodó gazdálkodással foglalkozik. Saját birtokán gazdaságkodók a felvételnél előnyben részesülnek. Felvételt a m. kir. földmives iskola igazgatósága eszközli, hová (Algyógy, Hunyadmegye) a folyamodvány beküldendő, november 1-ig, illetőleg január 5-ig.

A gazda közönség teljes tájékoztatása végett közli iskola igazgatósága a kiképzés menetét is. Talaj ismeret, növénytermelésből azon növények természetének ismertetése, mely az illető vidéken termesztik, esetleg a melynek termesztése ott különöse indokolt, továbbá állattenyésztés és ápolás, baromfi tenyésztés. A számadás legegyszerűbb vezetése. Mezőrendőri és munkás törvények ismertetése. A téli iskola növendékei a mezőgazdasági házi iparból is kosár, seprű, kefekötés és gyékény munkák készítéséből, méhkas fonásból is oktatókat nyerne. Szóval a kiképzés főként és kiválóan gyakorlati alapon az élet számára utmutatóan történik.

A téli iskolát végzett növendékek bizonyítványt nyerne, melyet részükre az igazgatóság állít ki. A tanfolyam teljesen ingyenes, csupán az oda és vissza utazás költsége terheli a felvett növendéket.

Midőn a kisgazda közönség b. figyelmébe voltam bátor ajánlani ezen üdvös intézményt, kérelmem az, hogy törekedjenek minél többben igénybe venni, hogy ezen nemes, új intézmény minél szélesebb mederben mozogjon és minél több oldalról vétesse igénybe, hogy ezen az eddig oly annyira nem eléggé méltányolt uton is néptünknek, társadalmunknak és szeretett hasáknak hasznára váljunk.

Algyógy, 1901. október 9-én.

Gáspár József,

m. kir. földmives iskolai igazgató.

KÜLÖNFÉLÉK.

Névváltoztatás. Gy. dítói Hochschild Lajos polg. iskolai igazgató kiskoru gyermekei: Gyula, Béla és Lajos vezeték nevének „Vértes”-re kért változtatását a belügyminiszter engedélyezte.

Áthelyezés. A honvédelmi miniszter a közös hadügyminiszterrel egyetértőleg Gy. dítói Bajkó András egy évi önkéntes a 82-ik gyalogezredtől a m. kir. 24-ik honvéd gyalogezredhez helyezte át.

A jövő évi király gyakorlatok. A „Magyarország” értesítése szerint Erdélyben, még pedig a Székelyföldön lesznek. Az eddigi tervek szerint a nagy gyakorlatokat Segesvár és Székely-Udvartó környékén fogják megtartani az erdélyi 12-ik és a temesvári 7-ik hadtest közreműködésével.

Új nagy községek. Csik-Karczfalva Jenőfalva és Szenttamás községnek a vármegye törvényhatósága által is megerősített azon határozatait s melyek szerint nevezett községek körjegyzőségileg önálló nagy községekké leendő alakulásukat kimondták, a belügyminiszter is jóváhagyta, s most már mi sem áll utjában annak, hogy mindenik község a maga részére külön jegyzőt állíthasson be.

Esküvő. Kaba Márton Csikszerebában állomásos csendőr őrsvezető Vasárnap délután lépett házassági frigyre csobotfalvi Csomortáni Emmával, az ővegy Csomortáni Tamásné leányával.

As időjárás e 11-ike óta megnagyobbodott és egy hétél tovább tartott igazi nyári meleg napok után komor őszi szeles-esebbre változott, sőt 12-ére virradólag s az nap s a keleti magasabb hegységekben hó esett, mi miatt az évi legelőről a lábas jószágot le kellett tovatolni a helységekhöz közelebb fekvő erdő területekre. Egyébként az eső jótékony hatással volt a szegény gazda közönségre nézve, s mennyiben a nyári esőségek és az utóbbi néhány napok miatt száraztalanná vált földekhez — habár elkéve is — a vetést pótolhatják.

A vármegyei magán javak kezelése. A törvényhatóság által a vármegye magán vagyonának mikénti kezelésére nézve alkotott és miniszteriummal jóváhagyott többrendbeli szabályrendeletek határozmányainak életbeléptetése a közéletben nagygyűlésen fogván megoldást nyerni, eme szabályrendeletekben kreált új állások, névezetesen egy könyvtől és egy iróki állás beállítására nézve lapunk mai számában a pályázati hirdetés már kész is létezik. Minthogy pedig az új szabály szerinti az első jel javadalmazott igazgatónak onután

szerint az ujabban is képviselővé választott Lázár Menyhért azon állásra nem fog reflektálni, egyes aspiránsok részéről már is mozgalom indult meg az állás elnyerhetése érdekében s valószínű, hogy nagy lesz a harc a tisztújító közgyűlésen ezért az állásért.

Az erdélyrezi kis gazda közönség gazdasági ismereteinek a jelenkor követelményei szerinti gyarapítására a nagyméltóságú földművelésügyi miniszterium az Algyógyi m. kir. földmives iskolánál a tél folyamán, két egymásutáni időben gazdasági tanfolyamot rendeztet.

Az általános forgalomban nagyon érezhető a váltópénz hiánya és bizony gyakran meg van akadva az ember, hogy nincs elég ezüstpénz. Az ötkoronások hiánya érezhető leginkább, mert ebből összesen csak 64 millió korona van forgalomban. A magyar és osztrák kormány ennél fogva szaporítani fogja az ötkoronásokat és a hozzá való ezüsttől arany ellenében az osztrák-magyar banktól fogja venni Ezáltal két eredmény érhető el. Először is kielégítik a tényleges szükségletet a forgalomban, másodsor pedig megszabadítják a jegybankot ezüstkészletének nagy részétől és erősítik aranykészletét. Az is eredménynek mondható, hogy ha az egyforintosok, melyek zavarják a korona számítását, lassacskán el fognak tűnni a forgalomból. Hogy mennyi ötkoronásot szándékozik a két kormány veretni, az még nincs eldöntve. Minthogy azonban egy kilo finom ezüsből 231 1/2 korona ötkoronásot vernek, míg egyforintos csak 180 forintos kerül egy kilo finom ezüsből, az állam nyeresége az ötkoronások veretéséből elég tekintélyes. Az új öt koronások veretéséhez azonban új törvényre van szükség. A magyar parlamentben ez nem fog nehézségbe ütközni, de vajjon az osztrák Reichsrathban? Ausztriában tudvalevőleg az eddigi öt koronásokat is csak császári rendelet alapján adták ki, minél fogva még előbb ezt is jóvá kell hagyni a parlamentnek. Annyi azonban bizonyos, hogy ez a körülmény nem fogja megakadályozni az új ötkoronások kiadását, mert erre igazán nagy szüksége van a forgalomnak.

Új törvényhatósági bizottsági tagok választása. A törvényhatósági választott tisztviselői mandátumának lejártával, mely az év végén szintén bekövetkezik, rendezesint a törvényhatósági bizottság választott tagjainak fele része is a törvényeszerű hat év kitelével kiorszoltatik és új választás rendelkezett el. A folyó hó 21-iki órási rendes közgyűlésnek egyik nevezetes tárgyat a tagok kiorszoltása, új választás elrendelése és a választási elnök kiküldése fogja képezni. Tekintettel arra, hogy a belügyminiszter a vármegyét eme választásoknak oly időben való megejtésére utasította, hogy a névjegyzék a megyei tisztújítás előtt végleg össze állítottnak tekintethessék, valószínű, hogy a választások még a jövő hó elejére kifognak tűzteni, a melyek ismét egy kis alkotásnos mozgalmat idéznek elő a községekben.

Honvéd ünnep Héjasfalván. A segesvár—fehéregyházi csatában 1849. július 31-én elesett honvédek emlékére Héjasfalván állított honvéd emlék teleplezése 1901. évi október hó 26-án déli 12 órakor tartatik meg a következő programmal: 1. Himnusz Erkel Ferencztől. Éneklí a székely-keresztúri állami tanítóképző intézet ifjúsága. 2. Megnyitó beszéd. Tartja Somogyi Albert emlékbizottsági elnök. 3. Zeyk Domokos emlékezete. Irta és szavalja Gaál Mózes. 4. A szabadság harcosok” nevében beszél gr. Eszterházy Kálmán országgyűlési képviselő. 5. „Szentelt hantok” Mosonyi M-től. Éneklí a székely-keresztúri állami tanítóképző intézet ifjúsága. 6. „Ünnepi szónoklat”. Tartja Kozma ferencz kir. tanácsos, kolozsmezei kir. tanfelügyelő. 7. „Alkalmi ódát” szaval Szabó Jenő kézdí-vásárhelyi ref. lelkész. 8. „Az emlék szobor átadásá”. Somogyi Albert elnök által Lendvay Sándor főszolgabíróknak 9. „Induló”. Szövege Petőfi Sándortól, zenéje Végler Gyulától. Éneklí a székely-keresztúri tanítóképző intézet ifjúsága. Ünnepe után délután 2 órakor diszebed a nagyvendéglő helyiségében. Egy teríték ára 5 kor. Héjasfalván, 1901. október hó 5-én. A honvéd emlék bizottság nevében: Somogyi Albert elnök, Adorján László jegyző.

Az erdélyrezi kis gazda közönség gazdasági ismereteinek a jelenkor követelményei szerinti gyarapítására a nagyméltóságú földművelésügyi miniszterium az Algyógyi m. kir. földmives iskolánál a tél folyamán, két egymásutáni időben gazdasági tanfolyamot rendeztet.

Az erdélyrezi kis gazda közönség gazdasági ismereteinek a jelenkor követelményei szerinti gyarapítására a nagyméltóságú földművelésügyi miniszterium az Algyógyi m. kir. földmives iskolánál a tél folyamán, két egymásutáni időben gazdasági tanfolyamot rendeztet.

Az erdélyrezi kis gazda közönség gazdasági ismereteinek a jelenkor követelményei szerinti gyarapítására a nagyméltóságú földművelésügyi miniszterium az Algyógyi m. kir. földmives iskolánál a tél folyamán, két egymásutáni időben gazdasági tanfolyamot rendeztet.

Operettek: Görög rabszolga, Napfogyatkozás. Kadét kisasszony, Kis szükövény, Gésák, Czigánybáró. Unatkozó király. Talmi hercegnő, Egyiptom gyöngye. Szép Galathea, Bőregér, Údvóake, Madarász, Paraszbecsület. Opera: Szulamith. Énekes bohózat: Kukta kisasszony, Utazás a válás körül. Népszámítók: Csikós, A mit az erdő mesél, Mikolai bíró, Muzslai bankó. Vigjátékok: Tartalékos férj, Csák, Fernand házasság, Csak párosan, Bor. Színművek: II. Rákóczy Ferencz, Vasgyáros, Becstelenek, Böleső, Brankovics György Ócskai brigádéros, Hecsuéletbőr, Fedora. Szabadhegyi Aludár már egy alkalommal volt nálunk s ugy emlékezzünk rá, hogy azon alkalommal ügyes és öszvengő előadással által megnyerte a közönség rokonszenvét és pártfogását. Mi előre a társulatot nem biztatjuk semmivel, azonban ha működésük bevalik, a pártfogásban sem lesz hiány.

Állategészségügyi kimutatás. Vármegyénkben a ragadós betegségek állásáról folyó évi október hó 9 ról a következő kimutatást közöljük: Bivalyvesz; a felcsiki járásban, Zsigödon fertőzve egy udvar. Sertésorbanéz: a felcsiki járásban Csikmadaras 7 u., gyergyóújlaki járásban Gyergyóújlaki 10 u., Sertésvesz: Felcsiki járásban Csikdelnén 3 u., Pálfalván 16 u., Szentdomokoson 5 u., Várdorfalván 1 u., a gyergyószentmiklósi járásban Gyergyóúfalva 9 u., a kásonalcsiki járásban, Bánkfalván 9 u., Szentimmonon 27 udvar.

Építő iparosok téli tanfolyama. Az építő ipari téli tanfolyamra a budapesti m. kir. állami felső építő-ipariskolában (Budapest VII. ker. Csömöri-ut 84—86. sz.) a beiratások október 15-től 28-ig lesznek köznapokon este 6 óratól 7-ig, vasárnap délelőtt 10 óratól 12-ig. A tanfolyam négy teli félévre terjed s a tanítás évenként november 3-tól márczius v'ig tart. A tanfolyamot végzett tanulók — ez időszert — abban az esetben, ha az illető iparág terén legalább öt évi gyakorlatot tudnak felmutatni, a kömives, kőfaragó vagy az acsmesterséget önállóan gyakorolhatják. Tanulóik felvételnek a 15 évet betöltött, erős, egészséges testi szerzetű kömives, kőfaragó és acstanonczok és segédek, a kik folyékonyan és helyesen olvasni, írni és számolni tudak, a kik nevezett iparágakban gyakorlatilag foglalkoztak; a megkivánt legkevesebb gyakorlati idő egy építkezési időszak. A jelentkezésnél szükséges iratok: 1. keresztlevél vagy születési bizonyítvány. 2. A jelentkező által végzett összes iskoláról szóló bizonyítvány. 3. Az elsőfoku iparhatóság által hitelesített bizonyítvány a gyakorlati működésről. 5. A másodszor történt himlő-oltásról szóló bizonyítvány. 6. Erkölesi bizonyítvány. Lefizetendő díjak: beirattási díj 4 kor. tandíj 20 kor. szertári biztosíték 4 kor. A második, harmad- és negyedik évfolyamra jelentkező tanulók levelben is iratkozhatnak a bizonyítványok és díjak beküldése mellett. Az igazgatóság készséggel ad bővebb felvilágosítást.

Felakasztotta magát. Küsmüdi Elek dítói lakos igen nagyon szerette az aromatikuss fluidumokat, jobban szerette, mint földjét, házat és még talán mint saját magát is. Az itatók drága, mindennapi és nagy mértékben való használata sokba került. Küsmüdi hogy italost vehessen eladta mindenét s mikor miudane elfogyott az utolsó piezuláért kötelelet vett és felakasztotta magát.

A Magyarorságot, mely ezidőszert nemcsak a legelősebb unipilap Budapeston, de egyike is a legmondosabbban szerkesztett újságoknak, jöszivel ajánljuk olvasónk figyelmébe. E lapunk mostantól kezdve Benedek Elek a felcsiki keresztúti, a magyar emlekek és kedvelt írójá, Győrlyi Gyula orsz képviselő a főszerkesztője és János Benedek, a nemzetiösítő ügyek ez alapos ismerője a főmunkatársa. A Magyarorságot a szerkesztés, e nagy nemzeti kérdés uszírindon tartása mellett, ezimhez híven az az egész magyarorságot érdekelő dolgok, a régi jó magyar erkölcsök visszaállításának munkái és e végből a szerkesztő szigorúan ügyel arra, hogy a Magyarorságot az ifjú nemzedék is erkölcsi veszedelem nélkül olvashassa. Erre község Benedek Elek neve, írni multja. Az ő táborában válogatott írói gárda gyűlt össze. Az ország minden részéből kétszáz tollforgató ajánlotta fel e nagy és szép munkában való részvételét s a belső munkatársok, tárcziarók válogatott gárdája táboroztatja állandóan, így: Budó Albert, Gaál Mózes, Jakab Ödön, Petelői István, Földes Géza, Geley József (sogószerek), Lengyel Lutra, Szana Tamás, Csulak Viktor, Tarsasfalvi Albert, K. Simó Ferencz, Rapp Viktor, stb. A Magyarorságot minden nap kora délután jelen meg 8—12 oldalon. Védőkre 14 korona, Budapestén 12 korona egy évre előfizetési ára, tehát a szegény ember is járhatja. A Magyarorságot kiadóhivatala: Budapestén, VIII. kerület, Szentkirályi-utca. 28 sz.

Kongresszus-induló. A zenetanárok első kongresszusa emlékére teljesen magyar motívumokkal új indulót szerkesztet zongorára Erdélyi Dezső zenéigazgató zeneszerző. A czimlapot gróf Szapáry Pál arcképe ékesíti, kinek ajánlva is van. E remek kivitelű s igen szép dallamu induló előre láthatólag rövid idő alatt közkedveltté válik. A jávedelem 25%-a a zeneszerző nyugdíj alapja javára fordították, miért is a nagy közönség figyelmébe ajánljuk. Kaptható a III. kerületi Zene-Conservatorium igazgatóságánál (Lajos-utca 84.) Budapestén. Ára 1 korona 60 fillér.

Stuart Mária. Annak a nagy tragédiának, mely 300 esztendővel ezelőtt a brit félszigeten játszódott le és azóta eszerek ismétlődött, költői művekben és salapadókön, döntő okmánya most megjelent. Félírvnyl pergamen lap ez, kelt Greenwickeben, 1687. február 1-én. Kacsakarínós, közpörköl botákkal ez a szó van alatta: Elisabeth. Ezt a szót az a kéz írta, a melyről egy festő hazánfia, Lietzenmayer Sándor annyit szikszit csinált míg ki tudta fejezni benne azt, a mit ő a kéznek is bocsánat kelt, a gyűlöletet, az órávát, politikai kényessért, a fanatizmust, az alázott asszonyiságot, mindast, a minék szívtől ebből

n kézben reszketnie kellett és ebből a kezéből kintt a kép. Erzsébet királynő, a mint állírja Stuart Mária halálos ítéletét. És legbrótt a lilom karcaságo szép asszony feje, a ki szép volt és erőszakos, bűnös, de bűnűben is mindig nőies, a ki olyan egészen, nagyon asszony volt. A ki izelgette a szerelem kelyhét, a kinek szívet megejtették a tavaszok ujra, meg ujra és a ki mégis mindig leányos maradt, mint a virág még akkor is felér, akkor is virág, a mikor a szél az ut porában hempergett. Ezt a nagy következőt halálos ítéletet hű hasonmában adja Magyarországon először a Nagy Képes Világtörténet 137. füzeté. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyttal e kötet írója is. Egy-egy kötet ára díszes félbőrökötűben 16 korona: füzetenként is kapható 60 fillérről. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Róvai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

Két könnyű, teljesen új állapotban lévő félfedelli kocsi jutányos áron eladó. Hol? megmondja e lap kiadóhivatala.

KÖZÖNSÉG KÖREBŐL.

Bucsuuszó.

Mindazon jó barátaim és ismerőseim, kik-től sürgős elutazásom miatt személyesen nem tudtam bucsut venni, fogadják e helyről szívből jövő bucsuzasomat s engedjék meg, hogy kérhessem mindnyájukot, hogy továbbra is tartsanak meg szíves emlékükbén.

Csikszerebá, 1901. október 11.

Leonhardt Vilmos.

KÖZGAZDASÁG ÉS IPAR.

Hogyan kell a takarmány répát teleu eltartani?

Az őszi munkálatok befejezéséhez közeledvén, nem lesz érdektelen egyik legfontosabb téli takarmány neműnek: a répának eltartási módját közölnünk, annál is inkább, mert épen ezen növénynek eltartása van a legtöbb veszedelemnek kitéve. Alig van esztendő, hogy ne hallanánk e féle panaszokat: megfagyott, vagy elrohadt a répám, nem tudom mitévő legyek állatjaimmal? Hát bizony, ha már bekövetkezett e jelenség, akkor nagyon bujos azon segíteni; míg ellenben idejekorán tett helyes intézkedésekkel megkímélheti magát mindenki ily kalamitásoktól.

Az első dolog a mire ügyelni kell az, hogy a prizma csakis ép és teljesen sértetlen répa kerüljön s azok lehető legszorosabban rakassanak egymás mellé.

A prizmát a gyomoktól kisarabolt helyen készítsük s meghatározván annak azon eltartandó mennyiséghez alkalmazott méreteit, árkoljuk körül s az abból kikerülő földet majdan a répa beföldesítéséhez használjuk fel. A répa elrakása közvetlenül a földszínen vegye kezdetét s a sorokat folytonosan keskenyebbre véve, azok emelésével addig haladunk, míg a 150—180 centimeter magasságot el nem érjük. Ekkor a prizma helyének körülárkolásából kikerült föld egy részével az összehalmozott répának mintegy két harmad magasságáig a répát vékonyan betakarjuk, hogy a fejlődő vizgő elpárologhasson, s az egész prizmát egy igen vékony szalmareteggel befűdjük. Egy-két hét múlva, midőn a fagyok beállnak, a vékony szalmareteget eltávolítjuk egészen s a befűdelést folytatjuk akként, hogy az körülbelül 10—12 centimeter vastagságban takarja a répát. Ha az illető vidékeken tél szokott uralkodni, akkor e földrétegre vékony szalma réteget helyezünk, s e szalmára újból földet, mintegy 30—50 centimeter vastagságban; ha azonban a tél nem szigorú, ugy a szalma réteget el is maradhat s kizárólag a földet használjuk takaróul 50—60 czm. vastagságban. A répa eltartás ezen módjának megvan azon előnye, hogy a szalma a répával nem jöhet közvetlen érintkezésbe s így ki van zárva annak lehetősége, hogy az őszernakásból származó vészprák a szalmára lecsapódván, előbb ennek, majd ez által a répának elromlását, rothadását idézik elő, de egy további előny abban is nyilvánul, hogy a répa a fagytól sem szenvedhet, mert annak hőmérséklete még a legerősebb tél alkalmával is, állandóan 6—9 Celsius fok között ingadozik.

Midőn tavaszodni kezd s az időjárás mindinkább enyhül, a földréteget fokozatosan leszedegetjük, nehogy ismét a túlmelegedés okozzon bajt.

A répa eltartásnál ezen legújabb alkalmasított módja ma még kevés gazdaságban divatos ugyan, de lehetőleg teljesen kifogja szorítani azon régebbi eltartási módot, melynél a répa kupczára előbb szalmát helyeztek el s csak erre következett a földréteg alkalmazása. Épen ezen utóbbi elraási mód tekinthető azon sok baj okának, mely a répa termelőkét minduntalan utólrta.

Mai napság, a midőn állattenyésztésünk fellendítése érdekében figyelmünket mindinkább jobban irányítjuk a helyes takarmány termelésre, midőn jobb művelés, intenzívebb ápolás, műtrágyák használata stb. által iparkodunk a takarmány termést fokozni, mindenesetre nem utolsó kérdés az, hogy hogyan tartzuk el a produktált termés mennyiségét s épen ez okból tartottuk czéljásulunk a répa eltartás e legújabb módját ismételni, a melyhez még csak annyit jegyezzünk meg, hogy ha a bevermeléshez szűrés földet használunk, nem kell attól tartani, hogy répánk az esetleg reátapódó föld miatt értékéből veszíteni fog.

Laptulajdos:

GYÖRGYJAKAB ÖRÖKÖSE.

HIVATALOS RÉSZ.

A m. kir. pénzügyminisztériumtól.

76850. szám.

Csikvármegye közigazgatási bizottságának

Csikszeredán.

A vármegye közigazgatási bizottságának folyó évi augusztus 12-én tartott üléséből 922. szám alatt tett felterjesztésére értesitem a bizottságot, hogy a köztartozások behajtásának függőben tartására irányuló kérelmét általános-ságban nem vehetem figyelembe, mert ha a végrehajtási eljárás felfüggesztetnék, a különben fizető képes adózók is hátrálékban maradnának köztartozásaikkal, a melyeket esetleg a kényszer eszközök alkalmazása mellett törlesztettek volna s mert a végrehajtás felfüggesztése a köztartozások nagymértvű felszaporodására vezetne, a mit utóbb még a dologi végrehajtások alkalmazásával is csak kétes sikerrel lehetne behajtani, úgy az államkincstár, mint az egyes adózó polgárok károsodására.

Utastítottam azonban egyidejűleg a székelly-udvarhelyi kir. pénzügyigazgatóságot, hogy a megyszerte jelentkezett elemi csapásokra való tekintettel, a mik az adózó polgárok fizető képességét érzékenyen érintették, az adóbehajtás körül, a legnagyobb méltányossággal járjon el, azon adózóknak, a kik a felterjesztésben érintett elemi csapások következtében időlegesen tényleg fizető képtelenek tartozásaik törlesztésére, fizetési halasztást engedélyezzen, illetve ha ez hatáskörön kívül esnék, annak megadása iránt hozzám indokolt javaslatot tegyen.

Budapesten, 1901. évi október 6-án.

A miniszter megbízásából:

Perleberg s. k., miniszteri tanácsos.

10867 - 1901. számhoz.

Póttárgysorozata

a folyó hó 21-kére összehívott rendes közgyűlésnek.

1. Belügyminiszter urnak Ditró község 1900. évi számadására vonatkozó törvényhatósági határozatra kiadott döntvénye.

2. A közigazgatási bizottságból rendszerint kilépő 5 tag, továbbá a törvényhatósági közgyűlés kebeléből kiküldendő különféle választmányok és bizottságok megválasztása.

3. A megyei iskolaszék jegyző-könyve.

Csik-Szeredán, 1901. évi október hó 13-án.

Kiadta:

Mihály Ferencz, főjegyző.

Szám 10885 - 1901. III.

Pályázati hirdetmény.

Csikvármegye magán javai kezelő hivatalánál (Csikszereda város székhelyvel) ujonnan rendszeresített **egy könyvelői és egy irnoki állásra** ezennel pályázatot hirdetek.

A könyvelő javadalmazása áll évi 1200 korona fizetésből s évi 300 kor. lakpénzből, az irnok javadalmazása pedig évi 800 korona fizetésből s évi 200 korona lakpénzből.

A könyvelői állásra csak azon Csikvármegyében illetékes és lakos székely honpolgárok pályázhatnak, kik legalább a középiskola 6 osztályát vagy ennek megfelelő tanintézetet elvégezték s a könyvvitelben gyakorlati jártassággal bírnak.

Az irnoki állásra csak azon Csikvármegyében illetékes és lakos székely honpolgárok pályázhatnak, kik legalább a középiskola 4 osztályát, vagy ennek megfelelő tanintézetet elvégezték és szépen s helyesen írni tudnak.

Felhívom mindazokat, kik ezen az igazgató tanács által választás útján betöltendő állások egyikét, vagy másikat elnyerni ohajjtják, hogy a fennírt kelleket igazoló bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérelmüket **folyó év október hó 26-ik napjáig** hozzám annál is inkább adják be, mert a későbbben érkező folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

Csik-Szeredán, 1901. évi október hó 13-án.

Beeze Antal, alispán.

A csikmegyei kóskórháztól.

Hirdetés.

A nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter urnak folyó év 70660. számú rendelete értelmében a megyei kóskórházban szükségessé vált pótlépitkezésekre 4966 kor. 97 fillér költségvetési árral árlejtést hirdetek.

Az árlejtés, mely lehet szóbeli vagy írásbeli **f. hó 24-én d. e. 9 órakor** a kóskórház igazgatósági irodájában fog megtartatni; a hol a közelebbi részletek, az árlejtési feltételek, az építkezési tervezetek és költségvetés bármely munkanapnak délelőtti folyamán megtudakolhatók és megtekinthetők.

Kelt Csikszeredában, 1901. okt. 8-án.

Veress Sándor,
kóskórházi igazgató.

[219] 1-2

A Györgyjakab Márton utóda, könyvnyomdájában egy jó családból való fiu mint

Tanuló

felvétetik, a ki legalább két-három gimnáziumot végzett.

Sz. 850-1901. (224) 1-2

Arverési hirdetmény.

Alólított birtokossági elnök ezennel köz-hírré teszi, hogy Csikszentlélek község tulajdonát képező „Nyikula” erdőreszből 988 tömörköbméter gömbölyű lucz fenyő haszonfa 21617-900. számú magus rendelettel zárt írásbeli ajánlattal egybe kötött nyilvános szóbeli árverésen egyszerre való eladása engedélyeztetett.

Kikiáltási ár 1977 korona azaz Egyezerkilencszázhetvenhét korona.

A versenytárgyalás **1901. évi október hó 27-én délután 2 órakor** Csikszentlélek község házában tartatik meg.

Árvorezni kívánók felhivatnak, hogy a kikiáltási ár 10%-át készpénz gyanánt az árverező bizottság kezéhez letegyék, írásbeli ajánlatokhoz pedig, melyek a szóbeli árverés megkezdése előtt szintén fenti összegű bánatpénz, vagy megfelelő értékű ovadékképes értékpapír melléklendő.

Az ajánlatban a vételár betűvel és számmal tisztán és olvashatóan kiírandó, továbbá határozottan kijelentendő, hogy ajánlat tevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri s magát azoknak feltétlenül alá veti.

Az árverési és szerződési feltételektől eltérő kikötéseket tartalmazó, bánatpénzzel el nem látott, valamint utóajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Az árverezési és szerződési feltételek alólított birtokossági elnöknel és a csikszeredai m. kir. járási erdőgondnokságnál megtekinthetők. Csikszentlélek, 1901. október hó 10.

Balog Imre,
id. birtokossági elnök.

Legjobb minőségű

ISKOLA HEGEDÜK

regi mesterek utánzatai új és régi formákban legjutányosabban beszerezhetők s minőségükért szavatol:

GYÖRGYJAKAB M. UTÓDA
DREZNÁNDT VIKTOR
könyvkereskedése.

Vendéglősök-nek!

Azon t. ez. vendéglősök, kik arra sulyt helyeznek, hogy üzletük számára *egyszemélyes és tiszta borra* tehesse nek szert, ilyen mértékelt áron az alólított szőlőkertjéből, közvetlen a sajtó alól kaphatnak 10 hektoliteren felüli mennyiségben. Terméskilátás becselés szerint 300 hektoliter olaszrizling. A szüret - megfelelő időjárást feltéve - **előrehathatólag október végén vagy november elején ejtették meg,** különben a vevőkkel való megegyezés szerint. Érdeklődőket, kik a szőlőkertemet meg akarják tekinteni, szívesen látok. Közelebbi kérdésekre írásbelileg.

Caspari Frigyes,
Medgyesen - N.-Küküllőmegye.

[223] 1-3

ÉDES MUST!!!

Kitünő minőségű édes mustot ajánlok a nagyérdemű közönség szives figyelmébe!

A must Szász-Sebesen a legjobb fajtájú szőlőkből szüretlik, mely három hónapig is édesen marad, s literje 56 liter vételnél ide szállítva 36 fillérért kapható.

Megrendeléseket bármilyen mennyiségben közvetit

GYÖRGYJAKAB M. UTÓDA, Dresznándt Viktor
Csikszeredában.

ÁRJEJYZÉK
VALÓDI ERDÉLYI HEGYI BOROKRÓL.

Rendelményeket közvetit:

Györgyjakab Márton utóda, Csikszeredában.

Év-folyam	Fehér borok	Árak 100 literenkint	Év-folyam	Borok üvegekben	7 deci liter	35 deci liter
	hordókban.	frt		árak üveggel.	frt	kr
1899	Szászsebesi	18-20	1890	Pecsénye bor	55	30
1897	Szászsebesi	23.-	1893	Rózsamáli	65	35
1896	Szászsebesi	25.-	1889	Leányka	65	35
1895	Szászsebesi	25-26	1889	Tramini	65	35
1893	Szászsebesi	26-27	1890	Rizlingi	65	35
1893	Házi jegy	28.-	1890	Muskatály legfinomabb.	65	35
	Régiebb évfolyamok	28-35	1893	Burgundi	65	35
1893	Küküllő menti	30.-		Budai sashegyi	70	35
1890	Csemege bor	40.-		Carbet noir	65	35
1890	Muskatály legfinomabb	45.-		Vörös bor	55	30
1889	Szászsebesi pecsénye bor	40.-	1889	Rácz ürmös (Wermuth)	65	35
1889	Rizling legfinomabb	45.-		Aszu finom	90	55
1889	Leányka	45.-				
1892	Tramini legfinomabb	45.-				
	Aszu finom	90.-				
1893	Burgundi	55.-				
1893	Rózsamáli	55.-				
	Vörös borok					
	hordókban.					
	Erdélyi vörös	35.-				
	Carbet noir	45.-				
	Rácz ürmös	35.-				

Az árak lokó pénzem 3 havi váltó mellett értendők, vagy készpénz fizetésénél a számla keltétől 30 nap alatt 2% lezártítás mellett.

Hauptvogel Ferencz

férfiszabó-üzlete Brassóban

fiók-üzlete Csikszereda, vár-utca 258 szám

Ajánlja dusan felszerelt raktárát bel- és külföldi szövetekből mértékutáni elegáns

URI-RUHA

elkészítésére. Kétféle összeköttetésem által, melyeket szállítóimnál elértem, azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy az amugyis már olesó árakat még 15-20%-al leszállítottam, hogy minden versenyt felülmuljak, szállítok:

1 zakó-öltöny finom sevit szövethől	40-50 korona.
1 zakó-öltöny finom kamgarn szövethől	48-60 korona.
1 zakó-öltöny finom angol szövethől	56-68 korona.
1 szakat társalgási öltöny finom kamgarn szövethől	55-70 korona.
1 szalon-öltöny finom kamgarn szövethől	65-90 korona.
1 Ferencz József kabát öltöny fekete, szürke- és kék, finom angol szövethől	70-90 korona.
1 finom tavaszi felöltő világos és sötét színben	36-48 korona.
1 tavaszi felöltő finom angol szövethől	52-65 korona.
1 nadrág finom szövethől	12-18 korona.
1 nadrág finom angol szövethől	16-22 korona.

Jótállás kifogástalan kivitelért.

Gyora kiszolgálás.

Kiváló tisztelettel

Verseny nélküli árak.

[83] 24-38

Hauptvogel Ferencz.

A mélyen tisztelt iskolaszékek, gondnokságok, főtisztelendő lelkész és tanító urak szives figyelmébe!!!

Az elemi és népiskolák számára írott és a vármegyei állami, községi és felekezeti iskolákban használt

TANKÖNYVEK,

iskolai nyomtatványok, rajz- és írószerek, irkák és füzetek a legnagyobb választékban kaphatók

GYÖRGYJAKAB MÁRTON UTÓDA Dresznándt Viktor

könyvkereskedésében, Csikszeredában. Ugyanott kaphatók kiváló finom író- és levél papírok, tollak, tollnyelek, fekete és színes czeruzák, imakönyvek, olvasók és díszműauk is igen nagy készletben.